

F. t. l. om tillæg t. statshusmandsloven. (Vedr. forkøbsret, rentebetaling m. v.).

mandsbrug, og ligeledes vil udvalget kunne pålægge hidtil fritagne jorder forkøbsret, når der findes behov for jorden til de af statshusmandsloven omfattede formål.

Den ret vide kreds af slægtninge og andre pårørende, hvis erhvervelse af ejerens ejendom er undtaget fra statens forkøbsret ifølge den gældende undtagelsesbestemmelse i statshusmandslovens § 8, stk. 3, litra a, foreslås opdelt i to grupper, hvoraf den ene gruppe, nemlig ejerens ægtefælle, hans livsarvinger — herunder hans adoptivbarn — og disses ægtefæller fremdeles vil være fuldstændigt undtaget fra forkøbsretten, medens den anden gruppe henføres under de foreslåede nye bestemmelser i lovens § 8, stk. 8, om en begrænset fritagelse for forkøbsretten.

Reglerne i det foreslåede ny stk. 7 i lovens § 8 tager sigte på at gøre det muligt for staten at benytte sin forkøbsret ved at indtræde i købers sted i handler, hvor vederlagsydelsen er fastsat således, at staten ikke umiddelbart vil kunne opfylde den, f. eks. når køberen som helt eller delvis vederlag har påtaget sig at overdrage sælgeren en bestemt fast ejendom, en forretning, en aktiepost i et familieselskab el. lign. I sådanne tilfælde vil staten med frigørende virkning kunne opfylde vederlagsforpligtelsen ved at erlægge den pågældende vederlagsydelses pengeværdi. Kan der ikke opnås enighed om værdiansættelsen, må afgørelsen heraf henhøre under domstolene. For kursnoterede effekter lægges dog den officielle dagskurs til grund.

De foreslåede nye bestemmelser i lovens § 8, stk. 8 og 9, er udformet i alt væsentligt i overensstemmelse med den hidtil fulgte administrative praksis med hensyn til erhvervelser ved arveudlæg udenfor den hidtil undtagne familiekreds og ved køb til favørpris.

Ifølge stk. 8 begrænses statens adgang til at benytte forkøbsretten således, at den overfor ejendoms erhvervelser indenfor den hidtil undtagne familiekreds samt erhvervelser udenfor denne kreds ved arveudlæg eller til favørpris kun kan gøres gældende, for så vidt der er behov for jord fra ejendommen til anvendelse som tillægsjord eller til fremskaffelse af tillægsjord gennem mageskifte. Restejendommen skal af statens jordlovsudvalg tilbydes den oprindelige erhverver på de overtagelesvilkår, på hvilke staten har erhvervet hele ejendommen, idet der samtidig sikres erhververen fuld erstatning for de fraskilte arealer. Kun såfremt tilbudet ikke akcepteres af den oprindelige erhverver, som har 8 dages frist hertil, kan staten disponere over den samlede ejendom til de i loven omhandlede formål, og i dette tilfælde ydes der af bil-

lighedshensyn den oprindelige erhverver fuld godtgørelse af ejendommens merværdi udover statens købesum. Kan der ikke opnås mindelig overenskomst om billighedsretstatningernes fastsættelse, må afgørelsen heraf henhøre under de almindelige domstole.

Ifølge stk. 9 benyttes forkøbsretten ikke, når det godtgøres, at ejendommens erhverver samtidig ved arv eller gave fra den hidtidige ejer udover ejendommens jord, bygninger og bevoksninger vederlagsfrit modtager formueværdier, som fuldtud modsvare det vederlag, han skal yde for ejendommen. Udlægges således en fuldt besat landejendom som arv mod overtagelse af en indestående pantegæld, der ikke overstiger værdien af medfulgt besætning, inventar og avl, gøres forkøbsretten ikke gældende.

Stk. 10 tilsigter at fastslå den af administrationen hidtil hævdede opfattelse, at forkøbsretten i henhold til denne lov omfatter arveerhvervelser mod helt eller delvis vederlag.

I tilfælde, hvor staten er indtrådt i købers sted i en handel, og hvor mindelig overenskomst ikke har kunnet opnås om statens økonomiske mellemværende med den pågældende køber i henhold til lovens § 8, stk. 6, påhviler det ifølge § 21, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 391 af 25. september 1951 staten at anlægge retssag mod køberen. For så vidt køberen ikke har ophold eller formueværdier her i landet, vil staten efter de gældende regler normalt være henvist til at sagsøge ham i udlandet. Da dette i almindelighed ville medføre uforholdsmæssige ulemper, foreslås det ved den nye værnetingsbestemmelse i lovens § 8, stk. 12, sikret, at spørgsmål af den heromhandlede art altid vil kunne finde deres afgørelse ved en dansk domstol.

Til §§ 4, 6—8, 11—13 og 17—18.

De foreslåede ændringer er af redaktionel karakter og er motiveret ved, at den konjunkturbestemte renteform ifølge forslaget § 14 finder anvendelse på alle fremtidigt oprettede statshusmandsbrug, bortset fra gartnerier.

Til § 5.

Siden statshusmandslovens gennemførelse er der hvert år gennemført en udlånslov, hvorved bl. a. maksimumstørrelsen af byggelån m. v. er blevet fastsat for det følgende finansår. Denne praksis foreslås lovfæstet. Herved bortfalder begrundelsen for at opretholde den i statshusmandslovens § 17, stk. 1, foreskrevne tidskravende fremgangsmåde for den endelige fastsættelse af maksimumslånene, hvorefter bl. a. tilslutning fra begge rigsdagens finansudvalg hidtil har været nødvendig for, at de